

**A Study of the problem of women education among
Scheduled Castes with special reference to
Golakganj Development Block**

2023

**Department of Education
Chilarai College, Golakganj**

Submitted by :-

JOYDEEP RAY

Roll No.- UA-201-164-0050

Regd. No:- 20033708 of 2020-21

Deptt. of Education

Chilarai College, Golakganj

Guide by :-

LEEMA PRODHANI

Associate Professor

Department of Education

Chilarai College, Golakganj

TOPIC

A Study of the problem of women education among Scheduled Castes with special reference to Golakganj Development Block.

To,

The Department of Education

Chilarai Collage, Golakganj.

Guide by: 23-5-23

LEEMA PRODHANI

Associate Profossor,

Deparment of Education,

Chilarai Collage, Golakganj.

Submitted by

JOYDEEP RAY

Roll No:-UA-201-164-0050

Reg No:-20033708, (2020-2021)

Department of Education

Chilarai Collage, Golakganj

DECLARATION

I Joydeep Ray hereby declare that the Dissertation entitle-" A STUDY OF THE PROBLEM OF WOMEN EDUCATION AMONG SCHEDULED CASTE WITH SPECIAL REFERENCE TO GOLAKGANJ DEVELOPMENT BLOCK, IN DHUBRI DISTRICT (ASSAM)". Submitted by me for the partial fulfillment of B.A. in Education crouse to Chilarai collage, Golakganj is my original work and not been submitted earlier to any other institution for the fulfillment of any crouse to study. I also declare that know chapter of this manuscript is incorporated in this report from any either done by me.

Signature

(Joydeep Ray)

Investigator

Signature

(Leema Prodhani)

Supervisor

ACKNOWLEDGEMENT

Express my deep sense of gratitude to my esteemed supervisor Tarani Biswas Asstt. Professor of dept. of education for his constant guidance, inspiration and special inclination, for this study, I am highly indebted for his pains taking efforts in showing me the right path, giving me valuable suggestions and continuous encouragement at each and every sphere of study.

Joydeep Roy.

Joydeep Roy.
Signature

CERTIFICATE

This is certified that **joydeep Ray** a student of education department of chilarai collage , Golakganj has successfully completed the project on 'A study of the problem of women education among scheduled castes with special reference to **Golakganj block**'.

It is further certified that the dissertation parley the personal work of Joydeep Ray.

Joydeep Ray

Date- 25-5-23

I wish every success

 25-5-23

Supervisor

Teacher in-charge

Department of education

Chilarai collage, Golakganj

LIST OF TABLE

<u>TABLE NO</u>	<u>TITLE</u>	<u>PAGE</u>
4.01.	Female details of the field identified for the sample study	26
4.02.	Gender-based division of education levels of scheduled castes people in selected areas under the golakganj block.	27
4.03.	The opinions of parents on who gives the most priority among children in the field of education are as follows.	30
4.04.	the opinion of parents on whether basic education is sufficient for women is as follows.	31
4.05.	following are the opinions of parents on who encourages or who thinks should do household chores	32

CONTENTS

CHAPTER-1

01. Introduction.	1-2
1.01. Need and importance of the study.	3-4
1.02. Description of the study area.	5-6
1.03. Objectives of the study.	7
1.04. The hypothesis.	8-9
1.05. Delimitation.	10

CHAPTER-2

2.01. Meaning of the review of related literature.	11-12
2.02. Importance of review of related literature.	13-14
2.03. Objectives of review of related literature.	15
2.04. Review of related literature or analysis of the previews.	16-18

CHAPTER-3

3.01. Methodology	19-20
3.02. Tools used for data collation.	21-23
3.03. Sources of data.	24

CHAPTER-4

Analysis and interpretation of the study.	25-33
---	-------

CHAPTER-5

5.01. Major finding of the study.	34-35
5.02. Suggestion.	36
5.03. Conclusion.	37-38

CHAPTER-1

101

Introduction: শিল্পকার্য় আধুনিক জ্ঞানৰ পোহৰ দিছে।
 প্ৰগতিৰ পথ দেখুৱায়। শিল্পকার্য় আধুনিক জীৱন
 নিৰ্মাণৰ বাবে, পৰিষ্কাৰণৰ বাবে আৰু উন্নতিৰ
 লক্ষ্যত সাক্ষী নিৰ্বাচন কৰে। এমন দেশৰ
 উন্নতিৰ নিৰ্ভৰ কৰে দেশখনৰ শিল্পব্যৱস্থাৰ
 ওপৰত। আৰু শিল্প ব্যৱস্থাৰ পোহৰত বিমলমণ্ডলে
 প্ৰথম-প্ৰধান হৈছে অহিলা সকলৰ শিল্প। অহিলা-
 সকলৰ শিল্পৰ ওপৰত দেশখনৰ অৰ্থনৈতিক
 বিকাশ নিৰ্ভৰ কৰে। অহিলা-সকল শিল্পিত হৈ
 পুৰিলে দেশখন শিল্পিত হ'ব লাগে।
 জৰতৰ্ম হৈছে যি ডিন আত্মিক সোম্বীৰ সাত
 অনুসূচিত জাতি আন-২০।৭ মিলিয়ন জনসংখ্যা লৈ
 গঠিত। জৰতৰ অনুসূচিত জাতিৰ জনসংখ্যাৰ সাত
 শিল্পৰ ওপৰে আত্মিক সংস্থানৰ নিম্ন জ্ঞানচৰকাৰ
 প্ৰধান কাৰণ হৈ আছে। এই জাতিৰ নাৰীসকল জি
 বৰ্ণৰ আধুনিক দ্বাৰা নহয়, কেৱল মিত্ৰ সংস্থানৰ
 সাততে খেতিয়কৰ মিত্ৰ মিত্ৰ হ'ল। ২০০ মিলিয়ন
 বোহু আন অনুসূচিত জাতি-মি অসম্য নাৰীৰ বহুত
 ছিছাপেও পৰিষ্কাৰ এনেদৰে প্ৰশ্নলৈকে পুৰিৰ মিত্ৰ
 হ'বত স্বাৰ্থকৈ উৰি আত্মিক আৰু বিহীন হৈ আছে।

Importance and Significance of the Study.

পুরুষ আৰু মহিলাক জোড়ো সমাজ গঠিত কিন্তু আত্মাৰ দক্ষত মহিলাসকলৰ মৰ্যদা যুগ যুগ ধৰি পুরুষৰ তুলনাত কম বুলি বিবেচিত হৈছে। কিন্তু পুরুষৰ সৈতে মহিলাৰ মিলন ক্ষমতি সামাজিক আৱস্থাত সমান হওনত পৰলে সৰ্বমুঠ সমাজ মিলন খাঙ্কু আৰু আৰ্থিক দক্ষত অধিক হৈছে আৰ্থিকৰ বাবে। এজন পুরুষক মিলিত কৰা কৰা মানে এজন ব্যক্তিক মিলিত কৰা কিন্তু এজনী বৰীষ সমাজত মানে হৈছে ভাৰতবৰ্ষৰ ক্ষমতায়ন। পাবি যাল গুৰি সুচাৰু মানে পাৰিচালনা কৰাত এগৰাকী বৰীষ হুঁমিকা অমৰীক্ষীয়া। মিলিত কৰা আৰু পুরুষ হৈছে তৃতীয় সমাজৰ পৰা দক্ষ কৰে পোৱাটো অধিক।

দেশ এখনৰ উন্নয়ন নিৰ্ভৰ কৰে সেই

দেশৰ মিলন ব্যৱস্থাৰ ওপৰত। যি দেশৰ মিলন ব্যৱস্থা উন্নত আৰু সামৰ্য্য লোক-মিলিত হৈছে দেশৰ উন্নতিও হৈছিল। দেশৰ উন্নয়নৰ লগতে মিলনৰ ওপৰত অধিক অধিক আছে। মিলনৰ মানে কৰাৰ সৰ্বমুঠ পাৰিচালনা কৰে। দেশৰ উন্নয়নত অধিক নিৰ্ভৰ কৰে মহিলাসকলৰ ওপৰত। মিলিত মহিলা হলেহে আত্মাৰ উন্নয়নত অধিক মিলিত হয়। উন্নয়নত মিলিত হলেহে দেশখন মিলিত হৈ উন্নয়নত আগবাঢ়ি যাব।

সাধাৰণে কৈছিল - 'শ্ৰেণীৰ পুৰুষক মিত্ৰ মিত্ৰা
 জ্ঞান এনে ব্যক্তিক মিত্ৰ মিত্ৰা আৰু এজনকী মহিলাক
 মিত্ৰী মিত্ৰীয়ে দহজন ব্যক্তিক মিত্ৰ মিত্ৰা, এটা মহিলাক
 মিত্ৰিত্ত কৰা; এনে সম্বোধনক মিত্ৰিত্ত কৰা। 'মেতিমালি
 দলত - নামীসকল - মিত্ৰিত্ত হৈ সু-মাতৃ হ'ব লোৱাৰে
 মেতিমালি আৱাৰ - মিত্ৰ মিত্ৰীয়ে হ'ব লোৱাৰে। মহিলা
 সকলক মিত্ৰীয়ে উপৰত - দল এনেৰে অভিযুক্তক
 বিকাল নিৰ্ভেৰ কৰে। শ্ৰেণীলোকৰ মিত্ৰিত্তৰে এনে
 সম্বোধন কৰা আন এনে সম্বোধনে মিত্ৰ মিত্ৰীয়ে
 হয়। আনহাতে একে মিত্ৰিত্তৰ প্ৰথম মিত্ৰ মিত্ৰীয়ে
 মাতৃ সম্বোধন - মাতৃ সম্বোধনক মিত্ৰ মিত্ৰীয়ে
 মিত্ৰিত্ত কৰি বুলি কোৱা হয়। গতিকে দলৰ পৰিষ্কাৰ এই
 মিত্ৰিত্ত সকলক সু-মিত্ৰ মিত্ৰীয়ে মহিলা সকল মিত্ৰিত্ত
 হোৱাৰে বাঞ্ছনীয়।

গতিবি অনুসূচীত - গতিৰ মহিলা সকলক
 মিত্ৰ মিত্ৰীয়ে - সম্বোধনক দিলে দেখা দিয়া বিভিন্ন
 প্ৰকাৰত - ওমা হ'ব লগা অৱস্থাৰ অধ্যয়নৰ বাবে ই
 গৱেষণা কৰা হৈছে।

03:
Profile of the Study area:

সংস্কৃতিকালীন অঞ্চলখনৰ 'অঞ্চলখন' মূল
লোকলগত উন্নয়ন লোক। এই অঞ্চলখন 'অঞ্চলখন' আৰু
মতা দুয়ুৰী 'জিলাৰ' অন্তৰ্গত 'এখন' অঞ্চলখন 'দুয়ুৰী
চহৰৰ' অৰা আন '২০' কিলোমিটাৰ 'উত্তৰ' অঞ্চলখন 'সংস্কৃতিক
মতাৰ' পৃথকলৈ অঞ্চলখন এই 'চহৰ' মতা। 'মতাৰ' অঞ্চল
বৰ' বৰ' 'এই' অঞ্চলখন 'অঞ্চলখন' 'অঞ্চলখন' 'অঞ্চলখন'।
লোকলগত 'লোকলগত' 'লোকলগত' 'লোকলগত' 'লোকলগত'।

অঞ্চলখন : উত্তৰ : লোকলগত জিলা ; দক্ষিণ : অঞ্চলখন,
পূবে : অঞ্চলখন উন্নয়ন লোক, অঞ্চলখন : অঞ্চলখন উন্নয়ন
লোক।

লোকলগত 'লোকলগত' 'লোকলগত' 'লোকলগত'।
ত বিভিন্ন 'লোকলগত' 'লোকলগত' 'লোকলগত' 'লোকলগত'
অঞ্চলখন। 'মতাৰ' 'লোকলগত' 'লোকলগত' 'লোকলগত' 'লোকলগত'
বৰ' 'লোকলগত' 'লোকলগত' 'লোকলগত'। 'লোকলগত' 'লোকলগত'
লোকলগত, 'লোকলগত' 'লোকলগত' ; 'লোকলগত' 'লোকলগত' 'লোকলগত'
লোকলগত 'লোকলগত'। এই 'লোকলগত' 'লোকলগত' 'লোকলগত'
লোকলগত ; 'লোকলগত' 'লোকলগত' 'লোকলগত' 'লোকলগত' -
লোকলগত 'লোকলগত'। বৰ' 'লোকলগত' এই 'লোকলগত' 'লোকলগত'
লোকলগত 'লোকলগত' 'লোকলগত' 'লোকলগত' 'লোকলগত'।
লোকলগত, 'লোকলগত' 'লোকলগত', 'লোকলগত' 'লোকলগত'। এই 'লোকলগত'
লোকলগত 'লোকলগত' 'লোকলগত' ; 'লোকলগত' এই 'লোকলগত' 'লোকলগত'।

অঞ্চল হিচাপে আধিক্যবিত্ত হৈছে। জোয়ালী মিশ্রু স্ত্রীস্বামী
 পু-ব্যয়দাত অস্তিত্বযৌত কিন্তু আধিক্যবিত্ত আধিক্যবিত্ত
 ম। আতিক আধিক্যবিত্তিক আধ মিত্তম্বৰ দিমিত
 ধমেসকি স্ত্রীলী মিত্তম্বৰ দিমিত পৰা জোয়ালীস্বামী
 স্ত্রীলী স্ত্রীলী অণুগতি অস্তিত্বযৌত আতিক মিত্তম্বৰ
 ইয়াৰ উপস্থিত অস্তিত্বযৌত লোকা অস্তিত্বযৌত হোৱা দেখা
 যায়। নিৰন্তৰ সকলো ল'ৰা - জোয়ালীক স্ত্রীলীক মিত্তম্বৰ
 আধিক্যবিত্ত বিধিগ্ন কামত নিয়োগ কৰাৰ প্ৰৱণতা দেখা
 যায়। আতিক আধিক্যবিত্তিক আধ মিত্তম্বৰ দিমিত
 বিধিগ্নযৌত স্ত্রীলী মিত্তম্বৰ দিমিত পৰা জোয়ালীস্বামী
 স্ত্রীলী স্ত্রীলী অণুগতি অস্তিত্বযৌত আতিক মিত্তম্বৰ
 পৰা এই অস্তিত্বযৌত স্ত্রীলীক আধিক্যবিত্ত চিনাক্ত কৰা
 হৈছে।

জোয়ালীস্বামী স্ত্রীলী অণুগতি এখন

জোয়ালীস্বামী নিৰ্ধাৰিত কৰা অস্তিত্ব যুগ্ম হ'ল কাৰ্য্যনা।
 ইয়াত অস্তিত্বযৌত জাতি অস্তিত্ব কৰা কিন্তু অস্তিত্বযৌত জাতি
 জাতি প্ৰৱণতা কৰি আছে।

014:

Objective of the Study.:

- > অনুসূচিত জাতিৰ শ্ৰেণী আৰু অহিলাৰ ক্ষেত্ৰত গৰা
শিক্ষা আৰু সামাজিক অৰ্হাৰ দাৰ্শিক্য অৰ্থমূল
কৰা ।
- > অনুসূচিত জাতিৰ অহিলাসকল শিক্ষা আৰু
হাণ্ডিল দীক্ষিত শিক্ৰমাৰা গৰাৰ কাৰণ নিৰ্ণয় কৰা ।
- > অনুসূচিত জাতিৰ লোকসকলৰ ল'ৰা-ছোৱালীৰ
শিক্ষাৰ প্ৰতি গৰাৰ অনুভাৱ অৰ্থমূল কৰা ।
- > অনুসূচিত জাতিৰ অহিলাসকলক শিক্ষাৰ ক্ষেত্ৰত
উত্ৰাৰ দীক্ষা ।

Hypothesis:

পূর্বানুমান হৈছে মুক্তিৰ সাধিত্বত কৰা এটা অনুমান বা যোগ্য অনুভূতিকা যা আভিষ্কৃততানুসৰে পৰিষ্কাৰিত পৰীক্ষা কৰাৰ বাবে কৰা কৰা এটি ধাৰণা যিটো অস্থায়ী ভাৱে সঁচা বুলি ধৰি লোৱা হয়। পূর্বানুমানিক ধাৰণা আধাৰে কৰা এটা অনুভূতিকা হৈ পৰে।

প্রমাণিত

সাধাৰণভাৱে কৰা কৰা কিছু পূর্বানুমানিক ধাৰণা সঁচা হৈছে। ইয়াত আলোচনা কৰা হ'ল -

১) অনুভূতীত জনজাতি বা এৰ্ণ অনুভূতীত স্নাতক-প্রচলিত বিজ্ঞান বিষয়ৰ অনুভূতিকা বা কু-অনুভূতিকা হোৱালী অকালৰ মিন্দিত হোৱাত বাৰি আদান কৰে।

২) অনুভূতীত জনজাতিৰ লোকসকলে বহুতো অনুভূতীক সাধিত্বৰ বাবে চিন্তা কৰে বা দৰিদ্ৰ। দাৰিদ্ৰতাৰ বাবেই হোৱালী অকালৰ মিন্দিত এক প্ৰতিবন্ধকতাৰ সৃষ্টি হয়।

৩) এৰ্ণ অনুভূতীত লোকসকলে হোৱালীকৈ ল'ৰা-মিন্দিৰ প্ৰতি বহু আগ্ৰহী। হোৱালী মিন্দিৰ প্ৰতি অনুভূতিকা হোৱা বাবেই হোৱালীসকল মিন্দিৰ পৰা বঞ্চিত হয়।

১) অনুসূচিত জনজাতিসকলকে বিভিন্ন লোকসভা আয়োজন করে এবং ঐসকলে স্ত্রীসহ মহিলাসকলকে বিভিন্ন উচ্চ কর্মকাণ্ডে যোগান দেয়া হবে। মহিলাসকলে নিজেদের উন্নয়ন করণে আত্মনির্ভর মনোবোধে তেঁদেরকে নিয়োগ দেয়া হবে।

২) অনুসূচিত জনজাতিসকলকে বিভিন্ন লোকসভা আয়োজন করে এবং ঐসকলে স্ত্রীসহ মহিলাসকলকে নিজেদের উন্নয়ন করণে আত্মনির্ভর মনোবোধে তেঁদেরকে নিয়োগ দেয়া হবে। মহিলাসকলে নিজেদের উন্নয়ন করণে আত্মনির্ভর মনোবোধে তেঁদেরকে নিয়োগ দেয়া হবে।

1.5 :- Delimitation of the Study -

সীমাবদ্ধতা হৈছে কিছুমান বৈশিষ্ট্যৰ সন্নিবেশ
মিয়ে সুসংগত সীমিত কাৰ্য। বিষয় বা অধিগ্ৰন্থৰ সীমাবদ্ধতা
বুলিলে অধিগ্ৰন্থত প্ৰদৰ্শিত বিষয়টোৰ বাবে কোনবুৰা
ধৰণৰ সীমাবদ্ধতা দিয়া হৈছে তাকে বুজায়।

প্ৰদৰ্শিত কাৰ্যসমূহৰে কাৰণ
: অধিগ্ৰন্থটোৰ কিছু দিনৰ সীমাবদ্ধতা অৱলম্বন কৰিছে,
এই দিনসমূহৰ ওপৰত আলোচনা কৰা হ'ল -

- i) এই অধিগ্ৰন্থটো বিশেষভাৱে 'গোলাকাণ্ড' লোকৰ নিৰ্বাচিত
কাচখানা অঞ্চলৰ ল'ৰা আৰু ছোৱালীৰ মাজত মৰা নিৰ্ভয়ত
মাৰ্গক্য বিশ্লেষণৰ ওপৰত সীমাবদ্ধ।
- ii) এই অধিগ্ৰন্থটোত কেৱল কাচখানাৰ অন্তৰ্গত অনুসূচিত
জাতিসকলৰ বিষয়তহে অধিগ্ৰন্থ কৰা হৈছে।
- iii) এই অধিগ্ৰন্থটো কাচখানা অঞ্চলত কি নিৰ্বাচিত অনুসূচিত
জাতিসকলৰ স্থানীয় সকলৰ নিৰ্ভয়ত দিনৰ ওপৰত
বিশ্লেষণে সীমাবদ্ধ।
- iv) এই অধিগ্ৰন্থটো কেৱল অনুসূচিত জনগোষ্ঠীৰ লোকসকলৰ
মাজত হ'ল।
- v) অৱশ্যে সীমাবদ্ধতাৰ বাবে কাৰণকে কাৰণসমূহে
নতুন পদ্ধতি ব্যৱহাৰ কৰিছে।

CHAPTER-2

পৰা পোৱা সাহিত্যৰ চমুকৈ ব্যাখ্যা কৰা কিছুমান উদাহৰণ
 ব্যাখ্যা কৰা হৈছে। দিবা নিৰ্দেশক হিচাপে সৃষ্টিকা প্ৰশ্ন
 হ'ল। সাহিত্যৰ সূক্ষ্মভাৱে আৰু গভীৰতাৰ বিষয়ে
 আভ্যন্তৰীণ- তথা- আভ্যন্তৰীণ অধিকাৰ আৰু আভ্যন্তৰীণ
 আৰু আভ্যন্তৰীণ অধিকাৰ আৰু আভ্যন্তৰীণ আৰু আভ্যন্তৰীণ
 আৰু আভ্যন্তৰীণ অধিকাৰ আৰু আভ্যন্তৰীণ আৰু আভ্যন্তৰীণ
 আৰু আভ্যন্তৰীণ অধিকাৰ আৰু আভ্যন্তৰীণ আৰু আভ্যন্তৰীণ

2.02: Importance of review of related literature:

বিষয়ৰ ক্ষেত্ৰত অধ্যয়ন কৰা আৱিষ্কাৰ
পুনৰীক্ষণ কৰাটো বিষয়ৰ ক্ষেত্ৰত অধ্যয়ন কৰা আৱিষ্কাৰ
সাৰসংক্ষেপ বা প্ৰকাশ কৰ্ত্তাজন প্ৰকাশ কৰ্ম কৰিবলৈ যোৱা বিষয়টো
ক্ষেত্ৰত অধ্যয়ন কৰা আন বিষয়ৰ ওপৰত পূৰ্বতে হোৱা
সাৰসংক্ষেপ বা প্ৰকাশ কৰ্ত্তাৰ কোনো ধৰণে সাৰসংক্ষেপ কৰিছে, তেওঁ
তথ্য অধ্যয়ন কৰিছে সাৰসংক্ষেপ কৰাৰ ক্ষেত্ৰত কি পাৰ্থক্য
বিষয়টো জানিবলৈ প্ৰকাশ কৰ্ত্তাজনক প্ৰকাশ কৰ্মত অধ্যয়ন
কৰিছে জানিব।

• গতিকে প্ৰকাশ কৰ্মত বিষয়ৰ ক্ষেত্ৰত অধ্যয়ন
কৰা আৱিষ্কাৰ পুনৰীক্ষণৰ প্ৰয়োজনীয়তা বিষয়ে তলত আলোচনা
কৰা হ'ল।

➤ আৱিষ্কাৰ পুনৰীক্ষণে প্ৰকাশ কৰ্ম বা প্ৰকাশ কৰ্ত্তাজনক
কিটো সুবিধা বিৱৰণ দাঙি ধৰাত সহায় কৰে।

➤ বিষয়ৰ ক্ষেত্ৰত অধ্যয়ন কৰা আৱিষ্কাৰ পুনৰীক্ষণ প্ৰত্যেকজন
প্ৰকাশ কৰ্ত্তাৰ বাবে আতি প্ৰয়োজনীয় অথবা অস্থানিক
সাৰসংক্ষেপ ক্ষেত্ৰত অধ্যয়ন কৰাত সহায় কৰে।

➤ আৱিষ্কাৰ পুনৰীক্ষণে কিটো সহায় বাবে বিষয়ৰ
সাৰসংক্ষেপ।

➤ আৱিষ্কাৰ পুনৰীক্ষণে প্ৰকাশ কৰ্ত্তাজনক তেওঁৰ
ক্ষেত্ৰত অধ্যয়ন কৰা আন কিটো সাৰসংক্ষেপ বা
প্ৰকাশ বিষয়ৰ নিৰ্ভুল অধ্যয়ন সাধন কৰে।

➤ আৱিষ্কাৰ পুনৰীক্ষণে সাৰসংক্ষেপ বা প্ৰকাশ
কৰ্মত অধ্যয়ন কৰাটো সাৰসংক্ষেপ কৰিব পাৰে।

১) সত্যতা যাচাই করা প্রকল্প কার্য পর্যালোচনা আওতাধীন প্রকল্পের কার্যক্রমের ওপর প্রকল্প পরিচালকের দায়িত্ব রয়েছে।

২) প্রকল্পের কার্যক্রমের প্রকল্প পরিচালকের কার্যক্রমের ওপর প্রকল্প পরিচালকের দায়িত্ব রয়েছে।

2.3 :- Objective of review of related literature :

বিস্ময়ৰ ক্ষেত্ৰত সংগতি থকা সাহিত্যৰ পুনৰীক্ষণ
এক অসম্ভৱ্য আৰু অশিষ্টাৰ কাৰ্য। কিন্তু সাহিত্যৰ এতিয়া
নিৰ্ভৰ কৰি দি তোলাৰ ই এতিয়া অসম্ভৱ্য। ইয়াৰ উপৰিও
এই পোষৰ পুনৰীক্ষণৰ প্ৰকাৰকৰণজনক আধুনিক সাহিত্য
সাহিত্যৰ বিভিন্ন বিষয়ৰ ক্ষেত্ৰত প্ৰদান কৰা আৰু নিৰ্ভৰ
থোৰে সোজাৰ পৰা ইয়াৰ প্ৰধান উদ্দেশ্য। সাহিত্যৰ এই
সাহিত্য পুনৰীক্ষণৰ কাৰণে বিভিন্ন উদ্দেশ্যৰ লগত জড়িত।
জৰে একইদৰে বিশেষ- উদ্দেশ্য-ওলৈ গৈছে কৰা মূল-

- i) নিজৰ প্ৰকাৰ কৰ্মৰ লগত আনৰ প্ৰকাৰ কৰ্মৰ পুনৰীক্ষণৰ
অধ্যয়নও কৰা।
- ii) ~~সহিত্য~~ সাহিত্যকৰণৰ বিষয়টোৰ ওপৰত নিৰ্ভৰ কৰি
অৰ্জন কৰাত সহায় কৰা।
- iii) সাহিত্যকৰণৰ প্ৰতিফলিত ভাৱে আৰু কাৰ্যকৰণত জ্ঞান প্ৰদান
কৰা।
- iv) সাহিত্যকৰণৰ পূৰ্বনিৰ্দ্ধাৰিত ঘাটনা অধ্যয়নৰ বিষয়ে নিৰ্ভৰ কৰাত
বিশেষ সহায় কৰা।
- v) সাহিত্যকৰণৰ এটা প্ৰকাৰ হ'লেও ইয়াৰ অনুশাসনৰ ইতিহাস
প্ৰদান কৰে।
- vi) সাহিত্যকৰণৰ সাক্ষ্যৰ উদ্দেশ্য প্ৰদান কৰাত সহায় কৰে।

i) Butool (2011) ৰ মতে, "Spatial dimensions of Scheduled castes workers" - আঞ্চলিকৰ সৈতে উত্তৰ প্ৰদেশত অনুসূচিত জাতিৰ কাৰ্মত অংশগ্ৰহণৰ বিষয়াবোৰৰ ওপৰত প্ৰশংসিত আৰ্হান কৰা হৈছে। তেওঁ অঞ্চল কামিছিল মে অনুসূচিত জাতিৰ জনসংখ্যা আৰু উচ্চ আৰু উচ্চ প্ৰদৰ্শন কৰে। তিনিখন জিলাৰ বাহিৰে দুখ আৰু দক্ষিণ জিলাৰ আৰু একেদৰে বনত। সি দেখা হৈছিল মে প্ৰায় আৰু হেৰ দুয়োটা অঞ্চলতে কাৰ্ম অংশগ্ৰহণ যথেষ্ট বেছি আছিল। সুত্বল অনুসূচিত কাৰ্মৰ বিষয়ে নিৰয় কাৰ্মি আৰু জিলাত বাস কৰা গাতি।

ii) Arora (2012) ৰ মতে, "Dalit and Economic Returns?" অঞ্চলৈতিকা; সামাজিক, অঞ্চলৈতিকা আৰু ওপৰত অঞ্চলৈতিকা কামিছিল। চৰকাৰে উন্নয়ন কামকাৰকলক উন্নয়ন পুৰণ বিত্তন কৰা উচিত। বেক-লগ মোটোৱাত অনুসূচিত জাতি, অনুসূচিত জনজাতি আৰু অ'বিচ্ছিন্নকালৰ মাজত দুখন কাৰ্মি লগা বিসময় জিলাত অঞ্চলৈতিকা কামিছিল। আনুষংগিক বিকসিত কাৰ্মি লাগে, আৰু একক উন্নয়ন বাহৰ জনসংখ্যা; অঞ্চলৈতিকা নিহিত কাৰ্মি লাগে আৰু উন্নয়ন প্ৰতিষ্ঠান কামি কামি কামি কাৰ্মি লাগে।

(ii) Khan (2013) ৰ স্মৃতি; "A Geographical Analysis of availability of amenities in Scheduled caste households in India", অনুসৃত জাতিৰ সুবিধাৰ উপলব্ধতা বিশ্লেষণ কাৰণ ভাৰতৰ অৰ্থনীতি। চৰকাৰে নগৰীয়া আঁচনিৰে বিকল্পীকৰণ কৰা উচিত আৰু ইয়াক নিশ্চিতভাৱে লৈ মোৱা উচিত। অৰ্থনৈতিক ক্ষেত্ৰ বৃদ্ধি কৰাৰ বাবে সুবিধাভোগী। কুৰুৰা পালন, চৈধ্যকালৰ দৰে আঁচনি, প্ৰাকৃতিক অসুখলত চিকিৎসালয়-চৰ, সাহায্য পালন, শ্বীন পালন, পক্ষিপালন আদি আৰম্ভ কৰিব লাগে।

(iii) Kadun and Godkar (2014) ৰ স্মৃতি; "Social Exclusion-Its types and impact on Dalits in India", সামাজিক বৰ্জনেৰ ধাৰণাটো হৈছে ইয়াৰ প্ৰকাৰি অৱস্থাৰ কাৰণ এক প্ৰক্ৰিয়া। প্ৰাকৃতিক জনসংখ্যাৰ সামাজিক বৰ্জনেৰ প্ৰণালীয়ে দক্ষিণ অক্ষয়ক নিৰ্বেশোণ্য কাৰণ তুলিছিল উচ্চ জাতি। অধুনাতো আঁচনিৰ দ্বাৰা মে সামাজিক বৰ্জনে এতিয়াও অৱ্যক্ত আৰু নতুন অৱ্যক্ত বিদ্যমান আৰু বৰ্জনে।

(iv) Roy and Mandal (2015) ৰ স্মৃতি; "Socio-Economic Status of Scheduled castes in Kanupur village in birbhum district - অনুসৃত জাতিৰ আৰ্থ সামাজিক অৱস্থা অধুনাত কৰিছিল দক্ষিণ অক্ষয়ক জনসংখ্যা। তেওঁৰ প্ৰকাশ কৰিছিল মে এক লোক অক্ষয়ক চৈধ্যকালৰ ওপৰত নিৰ্বেশ কাৰণ। যিহেতু পৰ্য্যটন জাতি কৰ্ম অৰ্থনীতিৰ প্ৰাণ বিহীন।

CHAPTER-3

1. Methodology :-

পদ্ধতি হৈছে পদক্ষেপৰ এটা ছোট। চিহ্নিত
 কালকালকালক এটা দলৰ দ্বাৰা পদ্ধতিৰ অধীনত কৌশল,
 পদ্ধতি আৰু পদ্ধতিৰ অধ্যয়নৰ দ্বাৰা এটা অধুন উন্নত
 পদ্ধতিৰ নিৰ্ণয় কৰাৰ পদ্ধতিৰ অধ্যয়ন কৰা হয়। পদ্ধতিৰ
 অধ্যয়নৰ পদ্ধতি ব্যৱহাৰ কৰি পদ্ধতিৰ অধ্যয়ন
 কৰিব পাৰি। পদ্ধতিৰ কৌশল নিৰ্ণয়ৰ পদ্ধতিৰ এটা অংশ
 গঠন কৰে। পদ্ধতিৰ পদ্ধতিৰ পদ্ধতিৰ পদ্ধতিৰ পদ্ধতি
 পদ্ধতিৰ পদ্ধতিৰ পদ্ধতিৰ পদ্ধতিৰ পদ্ধতিৰ পদ্ধতি
 পদ্ধতিৰ পদ্ধতিৰ পদ্ধতিৰ পদ্ধতিৰ পদ্ধতিৰ পদ্ধতি
 পদ্ধতিৰ পদ্ধতিৰ পদ্ধতিৰ পদ্ধতিৰ পদ্ধতিৰ পদ্ধতি

পদ্ধতিৰ ব্যৱহাৰৰ পদ্ধতিৰ পদ্ধতিৰ পদ্ধতিৰ পদ্ধতিৰ পদ্ধতি

পদ্ধতিৰ পদ্ধতিৰ পদ্ধতিৰ পদ্ধতিৰ পদ্ধতিৰ পদ্ধতি
 পদ্ধতিৰ পদ্ধতিৰ পদ্ধতিৰ পদ্ধতিৰ পদ্ধতিৰ পদ্ধতি
 পদ্ধতিৰ পদ্ধতিৰ পদ্ধতিৰ পদ্ধতিৰ পদ্ধতিৰ পদ্ধতি
 পদ্ধতিৰ পদ্ধতিৰ পদ্ধতিৰ পদ্ধতিৰ পদ্ধতিৰ পদ্ধতি
 পদ্ধতিৰ পদ্ধতিৰ পদ্ধতিৰ পদ্ধতিৰ পদ্ধতিৰ পদ্ধতি

পদ্ধতিৰ পদ্ধতিৰ পদ্ধতিৰ পদ্ধতিৰ পদ্ধতিৰ পদ্ধতি

পদ্ধতিৰ পদ্ধতিৰ পদ্ধতিৰ পদ্ধতিৰ পদ্ধতিৰ পদ্ধতি
 পদ্ধতিৰ পদ্ধতিৰ পদ্ধতিৰ পদ্ধতিৰ পদ্ধতিৰ পদ্ধতি
 পদ্ধতিৰ পদ্ধতিৰ পদ্ধতিৰ পদ্ধতিৰ পদ্ধতিৰ পদ্ধতি
 পদ্ধতিৰ পদ্ধতিৰ পদ্ধতিৰ পদ্ধতিৰ পদ্ধতিৰ পদ্ধতি
 পদ্ধতিৰ পদ্ধতিৰ পদ্ধতিৰ পদ্ধতিৰ পদ্ধতিৰ পদ্ধতি
 পদ্ধতিৰ পদ্ধতিৰ পদ্ধতিৰ পদ্ধতিৰ পদ্ধতিৰ পদ্ধতি

পদ্ধতিৰ পদ্ধতিৰ পদ্ধতিৰ পদ্ধতিৰ পদ্ধতিৰ পদ্ধতি
 পদ্ধতিৰ পদ্ধতিৰ পদ্ধতিৰ পদ্ধতিৰ পদ্ধতিৰ পদ্ধতি

1) মাৰিয়ালৰ সুৰক্ষা ।

2) বিভিন্ন মাৰিয়ালৰ সন্মিলন কাম কামৰূপ ।

গোলকগৰু হৈলগল ব্ৰহ্মৰ অন্তৰ্ভুক্ত

ইয়া কাচমানা সাঁওতাল সন্মিলনৰ প্ৰথম অধিবেশন । এই অধিবেশনত
সকলো সন্মিলনীয়ে লোক বসবাস কৰে । গতিকে এই অধিবেশনত
সকলো কৰা মানুহ যোগেৰে লক্ষ্য অংগেৰে কৰাৰ
বাবে (নতুন পদ্ধতি) ব্যৱহাৰ কৰা হৈছে । এই ইয়া কাচমানা
সাঁওতালৰ মুঠ ২০ টি মাৰিয়ালক বিলুপ্ত
নতুন পদ্ধতিৰ ভিত্তিত ওহা অংগেৰে কৰাৰ বাবে নিৰ্বাচন
কৰা হয় ।

3.02: TOOLS used for data collation:

প্ৰস্তাৱিত বিষয়ৰ অধিকৰণৰ বাবে
তথ্য সংগ্ৰহ কৰিবলৈ কিছুমান উপায় বা ব্যৱস্থা
কৰা হয়। সেইবোৰৰ অন্যতম উপায় হৈছে:

১) প্ৰশ্নতালিকা (Question paper): প্ৰশ্নতালিকা জনপ্ৰিয় তথ্য
সংগ্ৰহৰ উপায়। বিভিন্ন ব্যক্তিৰ পৰা তথ্য সংগ্ৰহ কৰিবলৈ
এখন উপায় হৈছে প্ৰশ্ন তালিকাৰ প্ৰস্তুত কৰা হয়। এই তালিকা
খনত এই কাৰ্য্যকৰণৰ অধিকাৰীক প্ৰশ্নতালিকাৰ প্ৰশ্নবোৰত
অনুত্তৰ কৰিবলৈ বিচিন্তা কৰিবলৈ কৰা হয়।
অনুত্তৰ কৰিবলৈ ব্যক্তিৰ পৰা প্ৰাপ্ত কৰি এই প্ৰশ্নতালিকা
বোৰ তেওঁলোকৰ পৰা সংগ্ৰহ কৰা হয়।

২) আৰ্থ-সামাজিক সূচীক্ৰম অনুসূচী: প্ৰশ্নাত্মক উপায় হৈছে
প্ৰস্তাৱিত বিষয়ৰ সূচীক্ৰম অনুসূচীৰ আধাৰত তথ্য সংগ্ৰহ কৰিবলৈ
আনুসংগিক তথ্য সংগ্ৰহ কৰিবলৈ এখন আৰ্থ-সামাজিক
সূচীক্ৰম প্ৰস্তুত কৰা হয়। এই সূচীখনত বিভিন্ন
সূচীক্ৰম অনুসূচীক বিভিন্ন সূচীক্ৰমৰ বিষয়ে প্ৰশ্নবোৰ
দ্বাৰা অনুসূচী কৰা হয়। সেইবোৰৰ ভিতৰত
আৰ্থসামাজিক আয়, সূচীক্ৰম প্ৰকাৰ; প্ৰশ্নবোৰ হৈছে, প্ৰশ্নবোৰ
আৰ্থ-সামাজিক সূচীক্ৰমৰ বাবে ব্যৱহাৰ কৰা সূচীক্ৰম।
সূচীক্ৰম অনুসূচীৰ আৰ্থ-সামাজিক সূচীক্ৰমৰ আৰ্থসামাজিক সূচীক্ৰম
আৰ্থসূচী।

কামৰূপ অসমীয়াৰ লগত আছিল সেইলোকে হ'লে উন্নত
 প্ৰমাণৰ সূত্ৰত সুস্থিত অসম অসমীয়াৰ লগত।
 লগত আৰু ইয়াৰ লগত অসমীয়াৰ লগত আৰু
 উন্নত প্ৰমাণ অসমীয়াৰ লগত। ইয়াৰ লগত উন্নত-অসমীয়াৰ
 লগত সেইলোকে অসমীয়াৰ লগত অসমীয়াৰ লগত
 অসমীয়াৰ লগত অসমীয়াৰ লগত অসমীয়াৰ লগত।

3: Source & Data :

প্ৰাপ্ত হোৱাৰ কাৰেখনাৰ ওপৰ-পাতি-সমূহ প্ৰধানত দুই
ধৰণৰ হ'ব পাৰে যথা সংগ্ৰহ কৰা হ'ল। যেনে -

- 1) প্ৰামাণিক তথ্য।
- 2) গৌণ তথ্য।

প্ৰামাণিক তথ্য : প্ৰামাণিক তথ্যৰ ভিতৰত কেৱল অধ্যয়নৰ
ক্ষমতাৰ কাৰণে তথ্য-পাতি নিৰীক্ষণৰ দ্বাৰা তথ্য-পাতি
সিদ্ধি আদিয়েই প্ৰধান। এই কাৰেখনা কাম লাভ কৰা
প্ৰামাণিক তথ্য সমূহ স্থানীয় সৰ্বস্বত্ব সৈনিক অৱস্থাৰ
তথ্য, তেওঁলোকৰ নিম্নোক্ত ব্যৱস্থা, কৰ্ম প্ৰকৃতি, আৰ্থিক
স্থান, স্থানীয় শিক্ষাৰ প্ৰতি হুঁহু-ভংগী; তেওঁলোক পাৰিবাৰিক
আৰু সামাজিক জীৱন; সৈনিক-সং-সুবিধা আদিৰ কেৱল অধ্যয়নৰ
ক্ষেত্ৰত খিটিল ব্যক্তি সকলক সামৰণ কৰি সংগ্ৰহ কৰা হ'ব
প্ৰামাণিক তথ্য। এই তথ্যবোৰ কাৰেখনাৰ বাবে অৱশ্যকীয় প্ৰধান
তথ্য।

গৌণ তথ্য : প্ৰামাণিক তথ্যৰ উপৰিও কাৰেখনাৰ
কাৰণে কিছুমান গৌণ তথ্যৰ ওপৰত গুৰুত্ব দিয়া হ'ল। গৌণ
তথ্যৰ ভিতৰত গুৰুত্ব দিয়া কৰি খিটিল আলাচনী; বাতৰি-বাস্তৱ
আদিৰ অধ্যয়ন কৰা হ'ল। আৰু এই বিস্ময় লগত-সমস্যা
স্বৰূপে খিটিল প্ৰক্ৰম আদিৰ পৰাও তথ্য সংগ্ৰহ কৰা হ'ল।
এই তথ্যবোৰেই হ'ল উক্ত কাৰেখনাৰ গৌণ তথ্য।

CHAPTER-4

তালিকা নং: 1

নমুনা অধিবেশনৰ বাবে চিহ্নিত কৰা ক্ষেত্ৰখনৰ মানসিকতাৰ
বিশ্লেষণ :

গাওঁৰ নাম	অনুসূচিত জাতিৰ পুৰুষ	অনুসূচিত জাতিৰ মহিলা
গোলকগঞ্জ উন্নয়ন ব্লকৰ অনুসূচিত (কাচঘানা)	30	24

তালিকা নং: 1 ৰ বিশ্লেষণ .

গোলকগঞ্জ উন্নয়ন ব্লকৰ অনুসূচিত কাচঘানা
গাওঁ, এৰু ক্ষেত্ৰখন নমুনা অধিবেশনৰ বাবে চিহ্নিত কৰা
হৈছে। প্ৰস্তাৱিত সাক্ষাৎকাৰৰ বাবে উক্ত ক্ষেত্ৰখনত অধিবেশন
কৰা অনুসূচিত জনগোষ্ঠীৰ মহিলাৰ সংখ্যা তালিকাখনত
উল্লেখ কৰা হৈছে।

তালিকা নং: 2 :

গোলকগঞ্জ ব্লকৰ অনুসূচিত কাচঘানা অধিবেশন
অনুসূচিত জন জাতিৰ লোকৰ লিঙ্গৰ পুৰুষ লিংগভিত্তিক
বিশ্লেষণ -

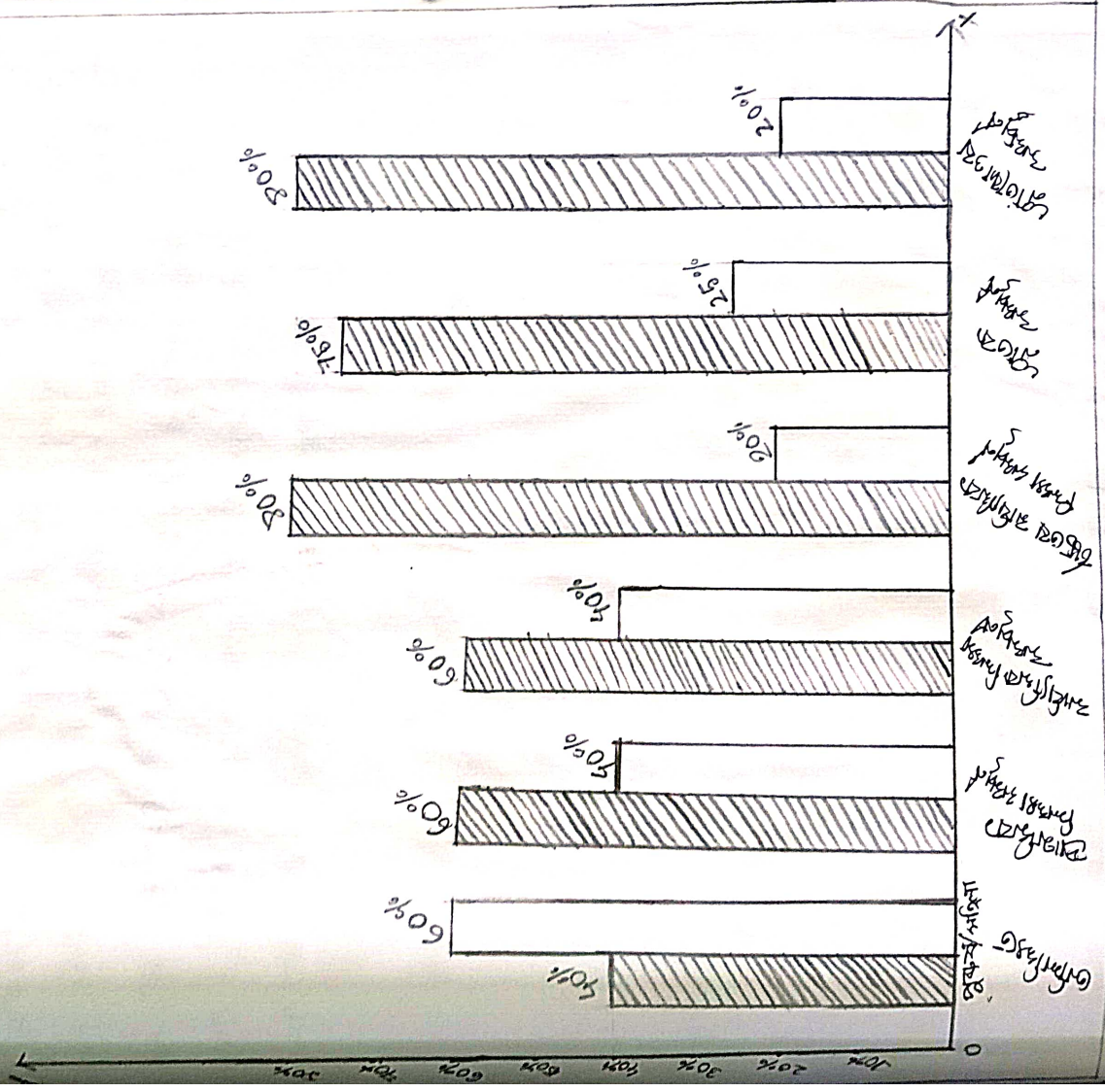

শিক্ষণ প্ৰকাৰ	স্বৰূপ	স্বৰূপ %	স্বৰূপ প্ৰকল্প	স্বৰূপ %	স্বৰূপ অধিকাৰ	স্বৰূপ অধিকাৰ %
অনুষ্ঠান	15	27.78%	6	40%	9	60%
প্ৰাথমিক শিক্ষা সম্পূৰ্ণ	20	37.04%	12	60%	8	40%
মাধ্যমিক শিক্ষা সম্পূৰ্ণ	5	9.26%	3	60%	2	40%
উচ্চতৰ মাধ্যমিক শিক্ষা সম্পূৰ্ণ	5	9.26%	4	80%	1	20%
স্নাতকসম্পূৰ্ণ	4	7.41%	3	75%	1	25%
কাৰিকৰী শিক্ষা সম্পূৰ্ণ	শূন্য	—	—	—	—	—
স্নাতকোত্তৰ সম্পূৰ্ণ	5	9.26%	4	80%	1	20%

গোলাকাৰ অঞ্চল চিন্ধু নদীৰ দ্বাৰা নিৰ্মিত
 কাচখানা অঞ্চলৰ অধিকাৰীত উল্লেখীয় লোকসকলৰ আৰু
 সন্মিলনৰ মাজেৰে অক্ষয় প্ৰকল্পৰ বিষয়ে তলত বৈশিষ্ট্য
 উল্লেখ কৰা হৈছে ।

1.0.0.0.0 =
 1.0.0.0.0 =

১০ নং প্রশ্নের উত্তর

সংস্কৃত ভাষায় 'সংস্কৃত' শব্দটির অর্থ 'সংস্কৃত'।
এটি 'সং' (সহ) এবং 'স্কৃত' (সংস্কৃত) শব্দ দুটির সমন্বিত।

সংস্কৃত ভাষা হল একটি কৃত্রিম ভাষা।
এটি 'সংস্কৃত' শব্দটির অর্থ 'সংস্কৃত'।
এটি 'সং' (সহ) এবং 'স্কৃত' (সংস্কৃত) শব্দ দুটির সমন্বিত।

সংস্কৃত ভাষা হল একটি কৃত্রিম ভাষা।
এটি 'সংস্কৃত' শব্দটির অর্থ 'সংস্কৃত'।
এটি 'সং' (সহ) এবং 'স্কৃত' (সংস্কৃত) শব্দ দুটির সমন্বিত।

সংস্কৃত ভাষা হল একটি কৃত্রিম ভাষা।
এটি 'সংস্কৃত' শব্দটির অর্থ 'সংস্কৃত'।
এটি 'সং' (সহ) এবং 'স্কৃত' (সংস্কৃত) শব্দ দুটির সমন্বিত।

পুষ্টি আৰু মহিলাৰ (অনুসন্ধানিত-সেগোছীয়া) লিংগৰ ওপৰত জিহ্বা
শক্তি সিন্ধুৰ সন্ধানকৰণ ব্যৱস্থা সত্বেত :-

সিহ্নত তদ্ব্যস্তনৰ সন্ধানত তদ্ব্যস্তন পদ্ধতি
প্ৰয়োগ কৰি পুষ্টি আৰু মহিলাৰ সিন্ধুৰ সন্ধানকৰণ ব্যৱস্থা
সত্বেত সন্ধান কৰা হৈছে। এই সত্বেত সন্ধান তলত তালিকা
পদ্ধতিৰে সন্ধানতৈ উল্লেখ কৰা হৈছে :-

তালিকা-নং-3

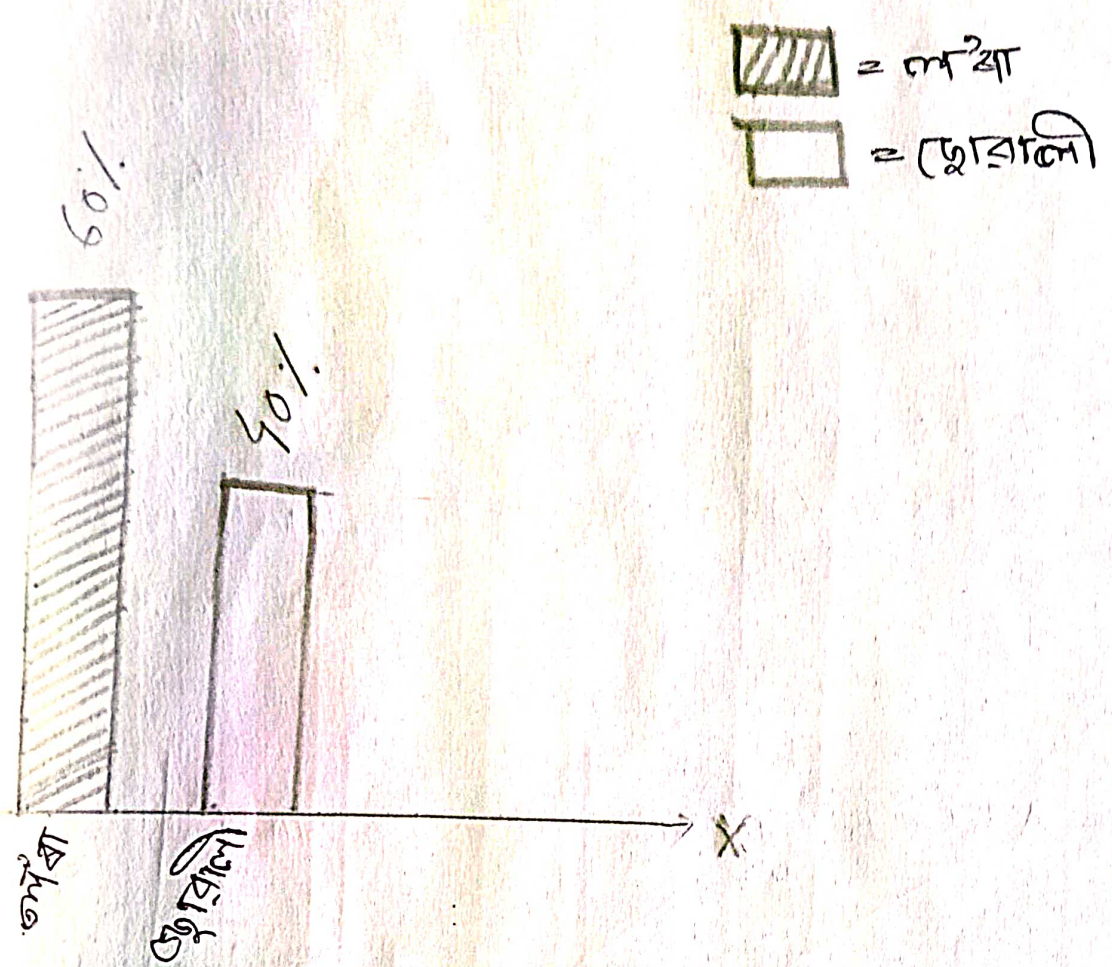
সিন্ধুৰ সত্বেত সন্ধান আৰু তদ্ব্যস্তন সত্বেত
সন্ধানকৰণ ব্যৱস্থা, এই সন্ধানকৰণ ব্যৱস্থা
তলত দিয়া সত্বেত :-

সন্ধান নম্বৰ সংখ্যা	সন্ধান	সত্বেত %	তদ্ব্যস্তন	সত্বেত %
(20)	12	60%	8	40%

ওপৰ 3নং তালিকাৰ পৰা দেখা
যায় যে 20 জন সত্বেতকৰণ 12 জন সিন্ধুৰ
সত্বেত সন্ধানকৰণ দিয়া বা পৰি সত্বেত, সত্বেত
সত্বেতকৰণ তলত উল্লেখ কৰা সত্বেতকৰণ
সত্বেতকৰণ ব্যৱস্থা কৰাৰ সত্বেত হৈছে।

লম্বত দৃষ্টিৰ অস্থায়ী তালিকা নং ৩ৰ তথ্য ব্যৱহৃত
 চমুকৈ কৰা হৈছে—

তালিকা নং - ৪

প্ৰাথমিক শিক্ষাৰ অধীনলৈ যোৱাৰ বাবে অহাৰ
 ক্ষমতা, এই অধিকাৰ লাভকাৰীৰ অধিকাৰ লম্বত দিয়া হৈছে:-

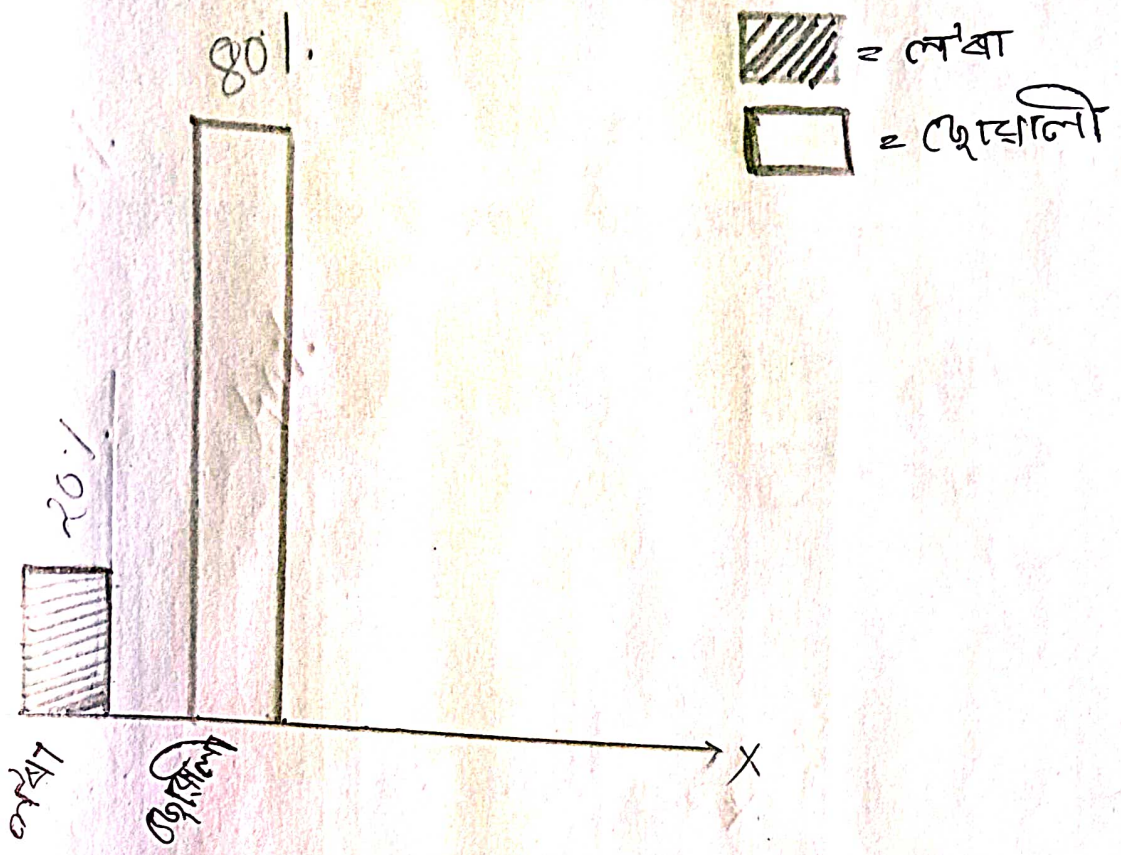
মুঠ নম্বৰ সংখ্যা (20)	লম্বা	লম্বা%	ছোৱালী	ছোৱালী%
	4	20%	16	80%

ওপৰৰ তালিকাৰে লম্বা অৰ্থাৎ বুঢ়া

লম্বাৰ অনুমতিত জনসংখ্যাৰ অধিকাৰ অধিকাৰ প্ৰাথমিক শিক্ষাৰ
 অধিকাৰ অধিকাৰ বাবে অহাৰ স্থান বিবেচনা কৰা হয়।

তালিকা নং- ৪ ষ ~~.....~~ তথ্যসমূহ দৃষ্টিতে সন্মত
করা হইল -

তালিকা নং- ৫

যদিও কায়-কায়ের ক্ষেত্রে কায় উন্নয়ন দিলে বা
যদিও কায়-কায়ের কোন কায়ের লোকে বুলি হয়ে এই
অল্পকৈ উন্নয়নের স্বতন্ত্রত উল্লি তালিকাতে উল্লি
করা হইল -

মুঠ মনুষ্য সংখ্যা (২০)	মেষা	মেষা%	ছোয়ালী	ছোয়ালী%
	২	১০%	১৪	৭০%

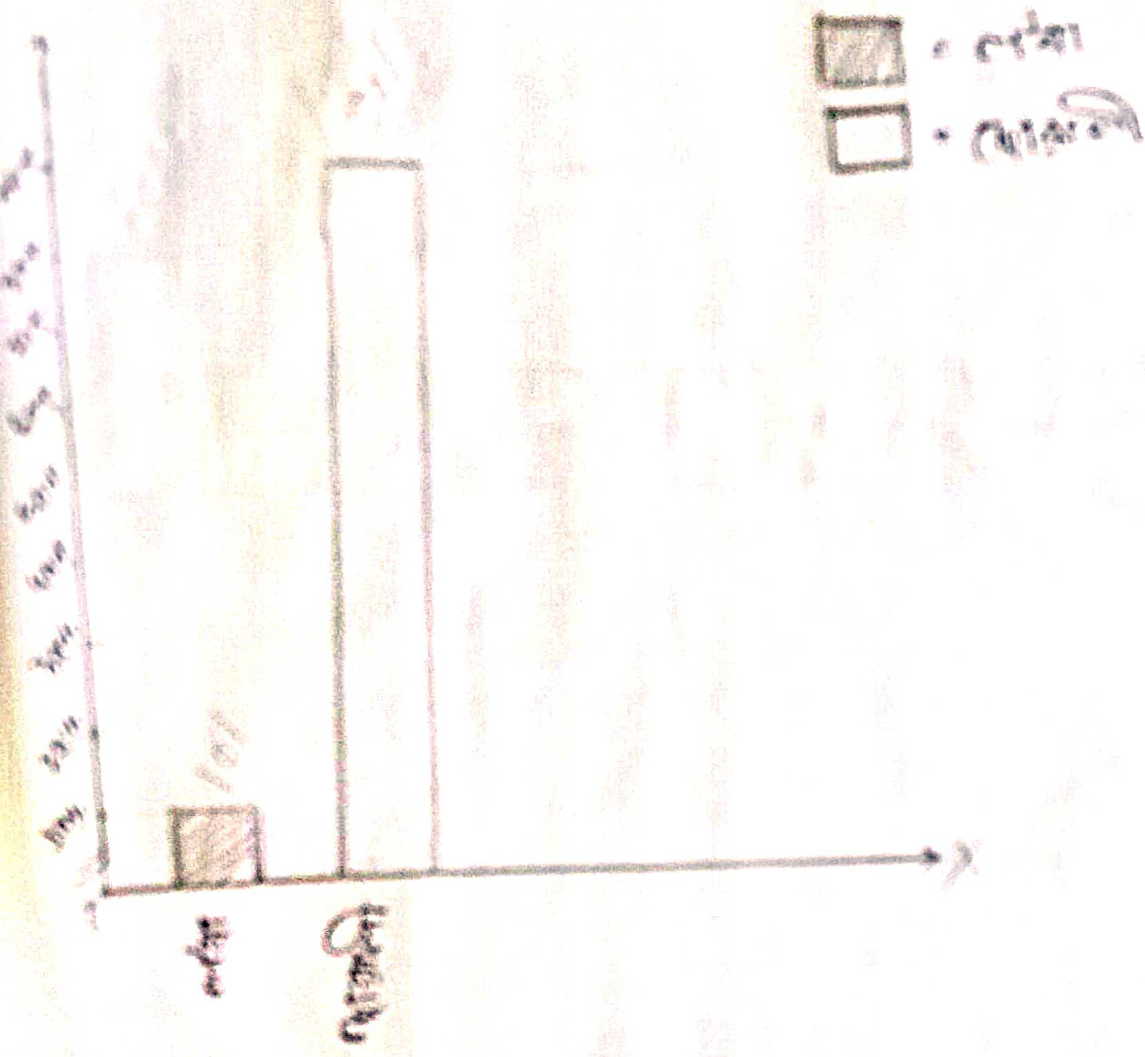
উল্লি তালিকাখনে মেষা বুলি মায় মে উন্নয়ন
যদিও মেষা লোকে যদিও কায়ের ছোয়ালী স্বতন্ত্রত উল্লি

কোনো ছোটালি সোত্রে অধ-প্রা কলম-সকলটি লিখতে । ৩০%
 কলম-সকল-সকল সোত্রে ছোটালি অধ-প্রা অধ-প্রা
 অধ-প্রা অধ-প্রা সোত্রে সোত্রে ছোটালি অধ-প্রা অধ-প্রা
 ৩০% অধ-প্রা সোত্রে অধ-প্রা অধ-প্রা ১০% ।

এ অধ-প্রা সোত্রে অধ-প্রা অধ-প্রা অধ-প্রা

অধ-প্রা সোত্রে অধ-প্রা অধ-প্রা অধ-প্রা

CHAPTER-5

Major findings of the study:

শেষতঃ অসংখ্য বাসিন্দা নিম্নতঃ অসংখ্যক উল্লেখ
কিয়া উল্লেখ্যকঃ সারাংশঃ

সাধাৰণতঃ প্ৰাচ্যবিত্ত সাধাৰণতঃ এতে
লোকসকলে ব্ৰাহ্মণ নিৰ্বাচিত কৰা বাচখানা কেইলগো বহু
লোহা হৈছে। এই সাধাৰণতঃ অসংখ্যক লোকসকল
লোকসকলে নিম্নতঃ অসংখ্যক বহু হাল নহয়। নমুনা
বহু ২০ টা সৰিয়ালৰ বহু ১৫ জন ব্যক্তি অনিৰ্বাচিত।
ইয়াৰ ভিতৰত ৬ জন পুৰুষ অৰ্থাৎ ২০% আৰু ৯ জন
মহিলা অৰ্থাৎ ৬০% অনিৰ্বাচিত।

প্ৰাথমিক নিম্নতঃ কৰা দেখিবলৈ পালে
বহু ২০ টা নমুনা সৰিয়ালৰ ২০ জন ব্যক্তি অৰ্থাৎ ৩৭.০৪%
ব্যক্তিয়ে প্ৰাথমিক নিম্নতঃ লাভ কৰিছে, ইয়াৰ ভিতৰত
মহিলাৰ সংখ্যা ৪ জন অৰ্থাৎ ২০% আৰু পুৰুষৰ সংখ্যা
১২ জন অৰ্থাৎ ৬০%। গতিকে প্ৰাথমিক নিম্নতঃ কেৱল
পুৰুষৰ তুলনাত মহিলা সৰিয়ালত নিম্নতঃ অসংখ্যক
হৈছে।

মাধ্যমিক নিম্নতঃ কেৱল দেখিবলৈ
পালে দেখা যায় যে, ৮ জন অৰ্থাৎ ১২.২৬% ব্যক্তিয়ে মাধ্যমিক
নিম্নতঃ লাভ কৰিছে। ইয়াৰ ভিতৰত পুৰুষ ৩ জন অৰ্থাৎ
৬০% আৰু মহিলা ২ জনী অৰ্থাৎ ২০%।

উচ্চতম শিক্ষিত মিত্রসকল স্বেচ্ছায় মেম্বাৰ মে, অসমৰ বাবে মোটামুটি ২০ জন সাক্ষাৎকাৰ কৰিছে। ইয়াৰে ৫ জন পুৰুষৰ অংগাংগ ৮০% আৰু ১ জনী মহিলা অংগাংগ ২০%।

দ্বিতীয় স্তৰৰ মিত্রসকল স্বেচ্ছায় মেম্বাৰ মে ৫ জন অংগাংগ ৭৫% ব্যক্তিয়ে দ্বিতীয় স্তৰৰ মিত্রসকল অসমৰ বাবে। ইয়াৰে ইতিমধ্যে ৩ জন পুৰুষ অংগাংগ ৬০% আৰু ১ জনী মহিলা অংগাংগ ২০%।

দ্বিতীয় স্তৰৰ অসমৰ বাবে মিত্রসকল অংগাংগ ৫ জন অংগাংগ ৭৫%। ইয়াৰে পুৰুষৰ অংগাংগ ৫ জন অংগাংগ ৮০% আৰু মহিলাৰ অংগাংগ ১ জন অংগাংগ ২০%।

ইয়াৰ ইতিমধ্যে প্ৰাপ্ত হৈছে সৰ্বসাধাৰণৰ বাবে নিৰীক্ষণ কৰা অসমৰ মিত্রসকল কাৰিকৰী উদ্দেশ্যে ব্যক্তি এজনৰে মেম্বাৰ মোটামুটি ১০ জন।

গোলকগঞ্জ ব্লোকৰ অন্তৰ্গত কাচখানা অঞ্চলটো
 ক্ষেত্ৰ হিচাপে পোৱা গাৰ্ভগন পৰ্যবেক্ষণ কৰিলে দেখা যায়
 যে ইয়াত বহুখান কৰা অনুসূচিত জাতিৰ মহিলাসকল
 শিক্ষা ইন্ধান উন্নত নহয় আৰু বিভিন্ন অসুস্থতাৰ লগতে
 অনুসূচিত জনগোষ্ঠীৰ পোষা-সকলৰ মাজত জিন্গাণ্ডিতিক
 বা বৈষম্যতা যথা দাবিলাক্ষিত হৈছে। শিক্ষাৰ দিশত
 লিংগ বৈষম্য আৰু জনজাতিৰ মাজত বহু বেছি
 পাৰ্থক্য লিংগ- বৈষম্যৰ প্ৰণয় আৰু কিছু অধিক
 পৰা দেখা যায় যে অনুসূচিত লোক-সকলৰ মাজত
 ইয়াৰ মাত্ৰা অৰ্ধাধিক। এই লিংগজাতিক বৈষম্যত
 কাৰণ-প্ৰধান আভিভাৱকৰ নিৰক্ষৰতা আৰু আৰ্থিক
 দুৰৱস্থাৰ প্ৰধান। বৰ্তমান অধুনিক সমাজ-জীৱনৰ
 উন্নত বা উন্নতিৰ বাবে ইয়াত ইয়াৰ এই অঞ্চলৰ
 অনুসূচিত জনজাতিৰ লোকসকলৰ মাজত বেছি দেখিব
 পোৱা নাযায়। বৰ্তমান একবিংশ শতিকা যত জীৱন
 ধাৰণৰ সকলো ক্ষেত্ৰতে মহিলা আৰু পুৰুষৰ সমান
 ওয়া হ'ব, কিন্তু ইয়াত তুলনাত এই ব্লোকৰ মহিলাসকল
 শিক্ষাৰ ক্ষেত্ৰত 'অতিমাত্ৰ' যথ 'নিম্ন' আৰু
 জাতিক 'প্ৰভাৱিত' অধিকৰ মাজেৰে অনুসূচিত
 সমাজৰ বিভিন্ন অসুস্থতা ইয়াৰ বিশেষণক অধিক
 অসুস্থতাৰ কাৰণ হৈছে। ইয়াৰ লগতে
 অসুস্থতাৰ কাৰণ হৈছে 'অসুস্থতা'ৰ কাৰণ হৈছে
 অসুস্থতাৰ কাৰণ হৈছে 'অসুস্থতা'ৰ কাৰণ হৈছে

পৰামৰ্শ'ও' আৰু ব্যৱহাৰ কৰিব। অসুস্থতাৰ অধিকতৰ সন্ধানিত
 এটা কথা উল্লেখ কৰিব পাৰিব যে বোকালগৰু স্নোফাৰ
 জন্মৰতি কাটখানা কেৱলমৰ অসুস্থতাৰ জনগোষ্ঠীৰ
 মোকালগৰু স্নোফাৰ মৰা আৰু কৰিব অসুস্থ জীৱনৰ
 আৰু অকালো দিনতে মিছাৰি আছে। গতিকে, বৰ্তমান
 এনে এটা সময় আৰু অৱস্থাত আমি উপনীত হৈছো
 যে, এই সময়ৰ অৱস্থাত যদি অনুসূচিত জনগোষ্ঠীৰ লোক
 সকলৰ যিহিন্স অসুস্থতাৰ সন্ধানিত কৰি অসুস্থতা
 কৰিব পাৰা নামানু তেন্তে দিনক দিনে এই জাতিটো
 অসুস্থতাৰ সন্ধানিত আৰু। গতিকে অৱশ্যে
 বিকাশৰ বাবে অনুসূচিত জনগোষ্ঠীৰ মোকালগৰু
 এটা জাতি- জনগোষ্ঠী অসুস্থতাৰ বিকাশ আৰু
 এনে জাতিৰ মোকালগৰু স্নোফাৰ অসুস্থতা আৰু
 পুৰুষৰ বিষয়ে অৱশ্যে কৰিব পাৰিব যাতে অনুসূচিত
 জনগোষ্ঠীৰ মোকালগৰু স্নোফাৰ সন্ধানিত স্নোফাৰ
 আৱণ কৰিব জীৱনত অসুস্থতাৰ বাবে।

 21/05/23

BIBLIOGRAPHY

Handwritten notes or a stamp in the bottom right corner, possibly containing a date or page number.

bibliography :

লিখন

1. দাস ড° দাশল
আৰু
দাস ডেকা বৰালী

2. কলিতা ড° উপল
সৰ্মা অপৰাজিতা
আৰু
বসন্ত কুমাৰ

3. বৰুৱা যতীন

4. দাস ড° দাশল
আৰু
তাপুকাৰ ড° বীণাচানি

প্ৰশ্ন

প্ৰশ্ন - কাৰ্যৰ বচনো পদ্ধতি

কথিত আৰু স্মৃতি

লিখন তত্ত্ব অধ্যয়ন

ঐতিহাসিক লিখন প্ৰৱাহ

Questions for the Scheduled castes people —

শ্রম. উত্তরদাতা,

অনুসূচিত- জাতি মহিলা সকল শিক্ষার প্রতি
থকা আনুগ্রহ জ্ঞান আৰু মনোভাৱ বাবেৰিৰণৰ (সেই-
তম্য সংগ্রহ কৰি অনুসূচিত শ্ৰেণীত কৰা হৈছে।
অনুগ্রহ কৰি সকলো শ্ৰমিক চিহ্ন দিব। আপোনাৰ
সকলোৰে (সেইদৰেই হৈ থাকিব আৰু আনুনি আদৰ
কৰা তম্য আনুগ্রহ কেৱল অধিগমন- চিন্তোৱাৰ ব্যৱহাৰ
কৰা হয়। আনুনি যদি অনুসূচিত পুৰণ কৰিবলৈ
সকলোৰে কৰি তেন্তে স্বৰ্গ কৃতজ্ঞ হয়।

অনুগ্রহ কৰি সন্নিবিষ্ট কৰি আঠিক
বিভাগীয় অফিচৰ। তম্যক বাক্যত এটা চিহ্ন চিহ্ন
দিয়া হৈছে।

Questionnaire for - 'A Study of the problem of women
Education among Scheduled castes,
Golakganj Development block.

ওলক গঞ্জ অফিচৰ পুৰণ কৰক —

নাম — জ্ঞানেশ Rabidas

শিক্ষিত অফিচ — আৰ্থিক শিক্ষা অফিচ

বয়স — 25

তাৰিখ — 07/05/23

লিঙ্গ — মহিলা

চিহ্ন কোড — 783334 .

আপুনি কোন জিলা/জেলা আনুগুণ ?

আপুনি সোণামাৰ অধুগুন অঞ্চলত বাস কৰিব ? হ'ল নহ'ল

আপুনি অৰ্থনৈতিকভাৱে ক্ষত-বিক্ষত বিয়া কৰিব ? হ'ল নহ'ল

আপুনি সোণামাৰ অধুগুনত আছিল স্মাৰ ? হ'ল নহ'ল

কিমান বছৰ বয়সত আপুনি বিয়া কৰিছে ?

সোণামাৰ দেউতাকৰ জীৱিকা কি ?

আপুনি শিক্ষাৰ ক্ষেত্ৰত কিদৰে অগ্ৰগত আছিল ? হ'ল নহ'ল
যে ক্ষেত্ৰত অগ্ৰগত আছিল ?

ঘৰৰ পৰা সোণামাৰ দূৰত্ব কিমান পুৰাত ?

সোণামাৰ অধুগুনত সোণামাৰ অধুগুনত
কাৰ্য্য দিহা কি ? হ'ল নহ'ল

সোণামাৰ অধুগুনত জিলা প্ৰশাসন কি ?

সোণামাৰ শিক্ষাৰ বিষয়ে সোণামাৰ কিয়-বছৰ কালত

সিদ্ধি কৰিবলৈ কিয়-বছৰ কালত ?

সোণামাৰ পৰিয়ালত সোণামাৰ আৰু আন আন
কিজন-জন আছিল ? হ'ল নহ'ল

APPENDIX-B

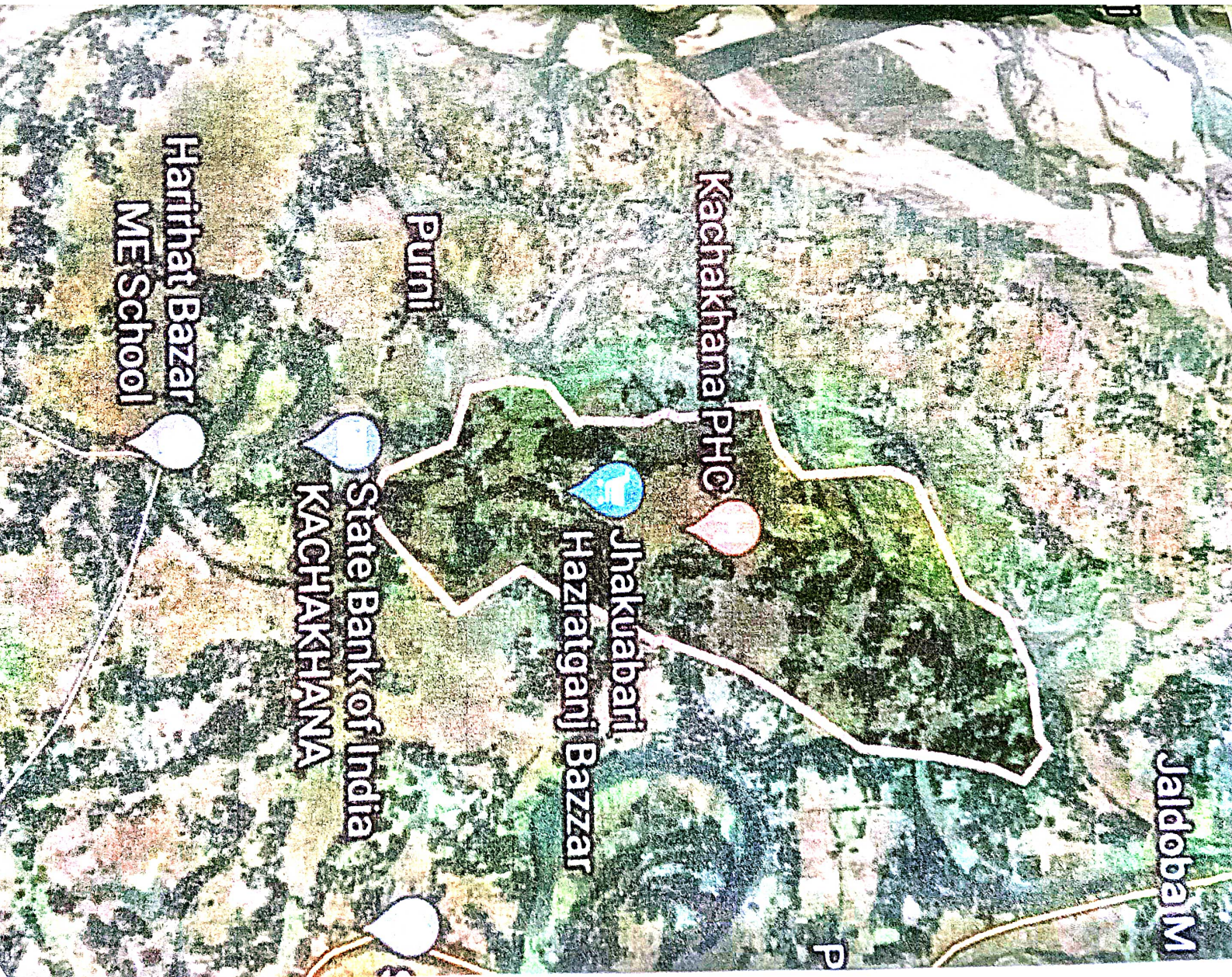

→ Survey কৰিবলৈ
 মোতাৰাৰ সময়ত
 ভোজান্ধাৰী . বিদ্যালয়ত
 মোতাৰাৰ আগৰে
 ল'ট ল'গ ৷

অনুষ্ঠিত গাঁৱৰ
 কামেট ফিৰাৰাৰ
 Survey কৰিব
 মোতাৰাৰ সময়ত
 ল'ট ল'গ ৷

Jaldobaim

Kachakhana PHC

Jhakuabari
Hazratganj Bazaar

State Bank of India
KACHAKHANA

Purni

Harihat Bazar
ME School

P